

playa de Lombok". Horas después, anunció la detención de dos hombres que habían confesado haber planeado el asesinato. Detalló que los sospechosos fueron arrestados por el "homicidio premeditado y robo con violencia" de Muñoz, de 72 años. Se trata de dos hombres de 34 y 30 años residentes de la localidad de Senggigi.

Matilde Muñoz.

La Policía indonesia había iniciado una investigación por la desaparición de Muñoz en Lombok, isla cercana a Bali, el 13 de agosto, después de que la Embajada de España en el país solicitara ayuda por carta. La primera alerta sobre su

se alojaba, también afirmaron a la Policía que les envió un mensaje diciendo que estaba en Laos el día 6 de julio, lo que desmintieron las autoridades de Inmigración indonesias.

Matilde Muñoz nació en Ferrerol en 1952 y estaba afincada en Mallorca, pero pasaba largas temporadas viajando por Asia.

nado por el Centro Nacional de Investigaciones Cardiovasculares en colaboración con el Instituto Mario Negri de Milán, se puso en marcha hace 5 años para determinar si los betabloqueantes prescritos de por vida eran necesarios para los infartos en los que no había disminuido la contracción del corazón.

han publicado los resultados en las revistas *The New England Journal of Medicine* y *The Lancet*, y los presentaron ayer en el Congreso de la Sociedad Europea de Cardiología en Madrid. Borja Ibáñez, el investigador principal, afirmó que este estudio "va a cambiar el tratamiento en todo el mundo".

OBITUARIO

Mor el P. Rafael de Sivatte SJ, un intelectual al servei del poble

ROGER TORRES AGUILÓ

SUPERIOR DE LA MISSIÓ
JESUÏTA LLEIDA

HI HA un agermanament silenciós entre Lleida i El Salvador. Tot va començar uns anys abans de l'assassinat del jesuïta Ellacuría i les set persones que vivien a la seva comunitat el novembre de 1989 per part de l'exèrcit. Per aquell temps en Rafa (Rafael de Sivatte, Barcelona 1943 - San Salvador 2025) anava els estius a donar cursos de Teologia a la Universitat Centre Americana d'El Salvador, José Simeón Cañas (UCA). Si la matança dels companys jesuïtes s'hagués donat a l'estiu, el Rafa hauria estat el màrtir novè d'aquella comunitat. Per aquesta raó, avui, serà

enterrat a l'espai dels màrtirs, a la capelleta de l'UCA. El 1989 el Rafa era el Vicari de la Parròquia Sant Ignasi de Loiola de Lleida, i va fer vibrar aquesta comunitat amb el compromís per la Justícia que brolla de la fe. El binomi fe-justícia era una formulació que la Companyia de Jesús havia definit com a missió principal en temps d'Arrupe a partir de l'any 1975, i podem dir que la mort dels jesuïtes del 1989 exemplificava aquest relat. Però allò que va fer heroic a aquella comunitat no va ser la seva mort sinó la seva forma de viure. Eren uns acadèmics al servei del poble. El mateix Rafa ens dirà que ell va aprendre a llegir la Bíblia al costat de les comunitats de base.

Nacionalitzat salvadorenc

a la dècada dels noranta, va prendre el relleu dels companys màrtirs. Va combinar sempre la seva tasca docent, com a degà de la facultat de Teologia de l'UCA, amb l'acompanyament pastoral a les co-

munitats urbanes i camperoles de bases els caps de setmana. Acabada la guerra va voler posar el seu granet de sorra davant la crisi migratòria dels joves cap als Estats Units i va començar així un programa de beques perquè nois i noies poguessin fer els seus estudis universitaris al país.

Avui acomiadem des de la distància el Rafa. A Lleida l'hem conegut com a vicari de la Parròquia Sant Ignasi de Loiola i com a professor de l'IREL (Institut de recerca i estudi religiosos de Lleida) on ha mantingut un lligam fins a darrera hora. La seva teologia ens diu que la ciència ha d'estar al servei de la gent, de la comunitat, dels empobrits.

El P. Rafel de Sivatte, jesuïta, va néixer a Barcelona el 1943.

Va entrar a la Companyia de Jesús l'any 1960. Va estudiar filosofia a Alemanya, teologia al Bíblic de Roma i es va doctorar a Comillas el 1980. Als anys vuitanta va participar de la comunitat rural de Juneda i va ser vicari de la Parròquia Sant Ignasi de Lleida. Fins a l'actualitat ha mantingut la docència a l'IREL. Entre les seves obres destaquen: *Dios camina con los pobres. Introducción al Antiguo y Nuevo Testamento*, UCA Editores, San Salvador, 1997. I *La Biblia y el Mundo de los pobres y excluidos*. Centro Monseñor Romero, San Salvador, 2008. Al costat dels grans Teòlegs de l'Alliberament hi hauria d'haver el seu nom. Silenciós i tímid, Sivatte ha estat un testimoni de l'esperança i la justícia.

La senhora

Pilar Coll Buenaventura

Viuda de Josep Pifarré Puiol

Famílies i professionals de Lleida

ASSOCIACIÓ CHISANA